SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2526

av Camilla Brodin (KD)

Effektmål på nationell nivå och för respektive elprisområde

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett effektmål på nationell nivå samt ett särskilt effektmål för respektive elprisområde och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Ett stabilt och leveranssäkert elsystem är en grundförutsättning för Sveriges konkurrenskraft, välstånd och klimatomställning. Tidigare regeringar har fört en energipolitik där man avvecklat kärnkraftsreaktorer och ersatt bortfallet av el med elproduktion från intermittenta kraftslag, såsom vind- och solkraft. Då andelen baskraft minskat i förhållande till den intermittenta kraften har utmaningarna med att balansera kraftsystemet ökat. Balanseringen av elsystemet medför betydande kostnader, samtidigt som effektbalansen skiljer sig mellan olika delar av landet. Sverige kan därför ha ett stort årligt elöverskott samtidigt som tillgången till tillräcklig effekt är ansträngd i vissa delar av landet.

Vindkraftens volatilitet, alltså att produktionen varierar beroende på väderförhållanden, skapar obalanser i elnätet. Även hög produktion kan medföra utmaningar när den inte

sammanfaller med efterfrågan. En stor andel icke planerbar elproduktion ställer därför höga krav på elsystemets förmåga att balansera produktion och konsumtion.

Kristdemokraterna har i regeringsställning tagit fram en ny energipolitisk inriktningsproposition som sedermera antogs av riksdagen. Propositionen markerar ett skifte i förhållningssättet till energipolitiken där elsystemets faktiska behov av leveranssäkerhet och fossilfri elproduktion står i centrum istället för ideologiska motsättningar. Målet för elproduktionens sammansättning är 100 procent fossilfri elproduktion 2040, istället för det tidigare målet om 100 procent förnybar elproduktion. Därtill har ett planeringsmål och ett leveranssäkerhetsmål för elsystemet införts.

Klimatomställningen och elektrifieringen innebär ett kraftigt ökat behov av el och därför ska Sverige planera för ett elbehov om minst 300 TWh år 2045. Alla goda kraftslag kommer behövas för att möta den ökade konsumtionen, men det är viktigt att elsystemet inte enbart dimensioneras utifrån hur mycket el som produceras över ett år. Det måste också finnas tillräcklig effekt där och när den behövs.

Därför vill Kristdemokraterna införa ett effektmål på nationell nivå samt ett särskilt effektmål för respektive elprisområde. På så sätt tar vi ytterligare steg för att säkerställa ett leveranssäkert kraftsystem i balans.

Camilla Brodin (KD)